

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL TIMIȘOARA
Secția Litigii de Muncă
și Asigurări Sociale
DOSAR NR. ---/---/---

Operator 2928

ÎNCHEIERE

Ședința publică din 18.11.2024
Curtea constituită din:

PREȘEDINTE : ---
JUDECĂTOR: ---
GREFIER: ---

Pe rol se află soluționarea apelului declarat de către pârâtul-apelant ---, împotriva Sentinței civile nr. ---, pronunțată de Tribunalul --- în Dosarul nr. ---, în contradictoriu cu reclamanta – intimată ---, având ca obiect calcul drepturi salariale.

La apelul nominal, făcut în ședința publică, se constată lipsa părților.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, după care instanța constată că ---, --- și --- sunt părți față de care prima instanță a admis excepția lipsei calității procesuale pasive, iar în apel această soluție nu a fost criticată. În consecință, văzând prevederile art.458 din Codul de procedură civilă, întrucât aceste persoane juridice nu mai sunt părți și în apel, va fi omisă citarea acestora.

Instanța constată, de asemenea, că la termenul anterior, a fost pusă în discuția părților oportunitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu următoare problemă de drept: „dacă în interpretarea și aplicarea art. IX alin. 5 din OUG nr. 115/2023 mai poate fi acordată integral dobânda legală penalizatoare pentru drepturile salariale ce fac obiectul acestor prevederi legale până la momentul achitării efective a creanței principale sau dacă după data pronunțării hotărârii judecătorești și în executarea acesteia, dobânda legală nu poate fi decât cea remuneratorie”.

În contextul expus, Curtea urmează a analiza îndeplinirea condițiilor legale, în vederea pronunțării asupra necesității sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, prin raportare la dispozițiile OUG nr. 62/2024, urmând a se pronunța prin încheiere cu privire la acest incident procedural.

C U R T E A,

Asupra necesității sesizării Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept al Înaltei Curți de Casație și Justiție, reține următoarele:

I. Expunerea succintă a litigiului și a faptelor pertinente:

Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului --- sub nr. --- la data de 25.01.2024, reclamanta ---, în contradictoriu cu pârâtii ---, ---, --- și ---, cu citarea obligatorie, potrivit art. 27 alin. (3) din O.G. nr. 137/2000, a ---, a solicitat ca, prin hotărârea ce se va

pronunța, să dispună recalcularea indemnizației de încadrare și a celorlalte drepturi salariale aferente, raportat la o valoare sectorială, de 605,225 și obligarea părților la plata pentru fiecare lună a diferenței dintre venitul la care este îndreptățită și venitul efectiv plătit, pentru perioada 01.07.2020 și până la 31.12.2021, sumă care solicită să fie actualizată cu indicele de inflație și în raport cu care să-i fie plătită dobânda legală penalizatoare calculată de la data exigibilității fiecărei obligații lunare de plată și până la data plății efective.

Prin Sentința civilă nr. ---, instanța de fond a admis în parte acțiunea formulată de reclamanta ---, în contradictoriu cu pârâtul ---, obligând pârâtul să-i recalculeze reclamantei indemnizația de încadrare și celelalte drepturi salariale aferente prin raportare la o valoare de referință sectorială de 605,225 lei, pentru perioada 27.07.2020 - 31.12.2021.

Prin aceeași hotărâre judecătorească, a fost obligat pârâtul --- să-i plătească autoarei acțiunii diferența dintre drepturile salariale astfel recalculate și cele efectiv plătite, pentru perioada 27.07.2020 - 31.12.2021, diferență actualizată cu indicele de inflație la data plății efective, precum și dobânda legală penalizatoare aferentă respectivei diferențe, calculată de la data exigibilității fiecărei obligații lunare de plată și până la data plății efective.

Au fost respins restul pretențiilor reclamantei, fără a fi acordate cheltuieli de judecată.

Pentru a pronunța această soluție, Tribunalul a analizat în prealabil excepțiile vizând legitimarea procesual pasiva a părților ---, --- și ---, prin raportare la normele art. 36 Cod procedură civilă, reținând că, în cauză, în condițiile în care reclamanta a avut, pe perioada pentru care solicită acordarea drepturilor, calitatea de auditor de justiție, instanța de fond a constatat că raportul obligațional care are ca obiect plata drepturilor salariale solicitate este stabilit doar între reclamantă și ---, care este ordonator terțiar de credite, acesta fiind titularul obligației de calcul și plată a drepturilor salariale (în speță bursa de auditor de justiție).

Cum între părțile ---, --- și --- și reclamantă nu există raporturi juridice cu privire la plata drepturilor de natură salarială în favoarea auditorilor de justiție din cadrul INM, instanța a reținut că nu există niciun temei legal pentru a reține legitimitatea pasivă a acestora, raționamentul juridic exprimat în cadrul Deciziei nr. 13/2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție fiind pe deplin aplicabil și prezentei cauze (fapt reținut și prin Decizia nr. 60/2019 a Înaltei Curți de Casație și Justiție).

Cu privire la excepția prescripției dreptului material la acțiune pentru pretențiile reclamantei anterioare datei de 27.07.2020, invocată de pârâtul ---, instanța a reținut că, în conformitate cu dispozițiile art. 171 alin. (1) și art. 268 alin. (1) lit. c) din Codul muncii, pe care le reproduce în conținutul apelului, termenul de prescripție de trei ani curge de la data la care drepturile respective erau datorate și nu de la data la care salariatul a luat cunoștință de neplata drepturilor salariale, în cazul de față acest termen nefiind întrerupt potrivit art. 171 alin.2 din Codul muncii.

Pe fondul cauzei, analizând actele și lucrările dosarului raportat la proba cu înscrisuri administrată și temeiurile de drept invocate, Tribunalul a reținut că reclamanta a avut calitatea de auditor de justiție, în perioada ---, așa cum rezultă din Adeverința nr. --- emisă de Institutul Național al Magistraturii (fila 9 dosar).

În continuare s-au reținut normele art. 17 alin. (1) și (2) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, referitoare la bursa auditorilor de justiție care are regimul juridic al unui drept salarial, dar și normele art. 17 alin. (3) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, stabileau că:

„Indemnizațiile auditorilor de justiție se plătesc din fondul prevăzut în bugetul anual aprobat al Consiliului Superior al Magistraturii”.

S-a realizat o expunere amplă a succesiunii în timp a legislației care a avut ca scop egalizarea salariilor personalului plătit din fonduri publice la un nivel maxim aflat în plată în cadrul aceleiași instituții sau autorități publice pentru fiecare funcție/grad/treaptă și gradație, va fi salarizat la nivelul maxim dacă își desfășoară activitatea în aceleași condiții, începând cu alin. (5¹) al art. 1 din O.U.G. nr. 83/2014, care a fost introdus în conținutul acestui act normativ prin Legea nr. 71/2015.

Potrivit dispozițiilor art. III din O.U.G. nr. 20/2016, pentru modificarea și completarea O.U.G. nr. 57/2015, „începând cu luna august 2016, prevederile art. II alin. (1) din Legea nr. 293/2015 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 35/2015 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 152/1998 privind înființarea Agenției Naționale pentru Locuințe se aplică și personalului de probațiune”, iar în conformitate cu prevederile art. II alin. (1) din Legea nr. 293/2015: „(1) Începând cu drepturile aferente lunii decembrie 2015, cuantumul brut al salariilor de bază/soldelor funcției de bază/salariilor funcției de bază/indemnizațiilor de încadrare de care beneficiază personalul din cadrul sistemului public de asistență socială, astfel cum este definit în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 70/2014 privind salarizarea personalului din cadrul sistemului public sanitar și sistemului public de asistență socială în anul 2015, cu modificările ulterioare, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 185/2015, se majorează cu 25% față de nivelul acordat pentru luna septembrie 2015”.

Având în vedere aceste texte legale mai sus enumerate, în vigoare pentru anul 2016, ce prevăd majorarea cu 25% a cuantumului brut al salariilor de bază/soldelor funcției de bază/salariilor funcției de bază/indemnizațiilor de încadrare pentru personalul de probațiune, personal care face parte din aceeași familie ocupațională ca și reclamanta, respectiv „Justiție”, instanța a apreciat că această majorare nu se regăsește numai în cuantumul brut al salariului de bază, ci și în valoarea de referință sectorială care trebuie să fie aceeași pentru tot personalul salarizat potrivit dispozițiilor de lege aplicabile în cadrul aceleiași categorii profesionale, respectiv familii ocupaționale - Justiție.

Instanța a mai constatat că nu poate reține susținerea pârâților potrivit căreia majorarea cu 25% a vizat, în mod expres și exclusiv, cuantumul brut al salariului de bază pentru alte categorii de personal și nu o valoare de referință sectorială, atâta timp cât cuantumul brut al salariului de bază până la data de 01.08.2017, data intrării în vigoare a Legii-cadru nr. 153/2017, s-a realizat prin înmulțirea valorii de referință sectorială (V.R.S.) din „Justiție” cu coeficientul de ierarhizare specific funcției, la care s-au adăugat acele sporuri prevăzute de lege ce se includ în cuantumul brut al salariului de bază, și prin această majorare cu 25% a cuantumului brut al salariului de bază rezultă implicit și o majorare a valorii de referință sectorială (V.R.S.), tocmai pentru că aceasta este un factor utilizat la calculul acestui salariului de bază brut, asupra căruia s-a aplicat procentul de 25%.

Pentru anul 2016, anterior aplicării majorării cu 25%, prevăzută de art. III din O.U.G. nr. 20/2016, pentru modificarea și completarea O.U.G. nr. 57/2015, la nivelul familiei ocupaționale „Justiție”, valoarea de referință sectorială a fost în cuantum de 484,18 lei, așa cum rezultă atât din hotărâri judecătorești dar și din ordinele de salarizare emise ulterior de către ordonatorul principal de credite. Astfel, în urma aplicării majorării cu 25%, instanța a apreciat că bursa de care ar fi trebuit să beneficieze reclamanta,

începând cu data de 27.07.2020, trebuia calculată prin raportare la o valoare de referință sectorială în cuantum de 605,225 lei (VRS 484,18 lei + 25% = 605,225 lei).

De asemenea, prin Decizia nr. 36/4 iunie 2018 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție în dezlegarea unei chestiuni de drept, admitându-se sesizarea Curții de Apel București s-a stabilit că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 1 alin. 5 ind. 1 din OUG nr. 83/2014 aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 71/2015, cu modificările și completările ulterioare, soluția egalizării indemnizațiilor la nivel maxim are în vedere și majorările și indexările recunoscute prin hotărâri judecătorești unor magistrați sau membrii ai personalului auxiliar indiferent dacă ordonatorul de credite a emis sau nu ordine de salarizare corespunzătoare.

Prin urmare, contrar susținerilor părților, pretențiile reclamantei nu mai pot fi apreciate ca fiind nefondate și nici nu se mai poate susține că nu este aplicabil VRS 605,225 lei.

Nu în ultimul rând, instanța de fond a reținut că, prin Ordinul M.J. nr. 6245/C/30.12.2021, s-a dispus stabilirea și plata drepturilor salariale ale judecătorilor și asistenților judiciari prin raportare la valoarea de referință sectorială 605,225 lei, cu începere de la data emiterii ordinului, respectiv 30.12.2021 și pentru viitor.

Având în vedere cele arătate, instanța a apreciat că, începând cu data de 27.07.2020 și până la data de 31.12.2021, perioadă în care reclamanta a avut calitatea de auditor de justiție, aceasta ar fi trebuit să beneficieze de o bursă (bursă stabilită de dispozițiile art. 17 alin. (1) și (2) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată) calculată prin raportare la valoarea de referință sectorială de 605,225 lei, valoare ce cuprinde majorarea de 25%, prevăzută de art. III din O.G. nr. 20/2016, pentru modificarea și completarea O.U.G. nr. 57/2015.

Față de cererile reclamantei privind actualizarea cu indicele de inflație și plata dobânzii legale penalizatoare calculată de la data exigibilității fiecărei obligații lunare de plată și până la data plății efective, pentru sumele de bani ce reprezintă diferențe de drepturi salariale în perioada analizată, s-a arătat că, potrivit dispozițiilor art. 161 din Codul muncii, republicat, salariul se plătește înaintea oricăror alte obligații ale angajatorului, iar potrivit dispozițiilor art. 166 alin. (4) din Codul muncii, republicat, întârzierea nejustificată a plății salariului sau neplata acestuia, poate determina obligarea angajatorului la plata de daune interese pentru repararea prejudiciului.

În acest context, întrucât creanța reclamantei a intrat sub incidența dispozițiilor art. 166 alin. (4) din Codul muncii, republicat, instanța constată că, potrivit dispozițiilor art. 1531 alin. (1) și alin. (2) Cod civil, creditorul are dreptul la repararea integrală a prejudiciului suferit urmare a neexecutării, acesta cuprinzând pierderea efectiv suferită de creditor și beneficiul de care acesta a fost lipsit.

Totodată, dispozițiile art. 1535 alin. (1) Cod civil stipulează că în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la daune moratorii, de la data scadenței și până la momentul plății, în cuantumul prevăzut de lege, fără a trebui să dovedească vreun prejudiciu.

Art. 1 alin. (3) din O.G. nr. 13 din 24 august 2011 privind dobânda legală remuneratorie și penalizatoare pentru obligații bănești, precum și pentru reglementarea unor măsuri financiar-fiscale în domeniul bancar, stabilește că: „dobânda datorată de debitorul obligației bănești pentru neîndeplinirea obligației respective la scadență este denumită dobândă penalizatoare”.

Instanța a mai reținut că natura juridică a dobânzii este diferită de natura juridică a actualizării obligației cu rata inflației, prima reprezentând o sancțiune - daune moratorii

pentru neexecutarea obligației de plată - iar a doua reprezintă valoarea reală a obligației bănești la data efectuării plății - daune compensatorii.

Referitor la dobânda legală, aceasta reprezintă câștigul, folosul pe care l-ar fi obținut reclamanta din investirea banilor dacă aceștia ar fi fost plătiți la termen.

În aceste condiții sunt incidente dispozițiile invocate ale art. 1.531 alin. (1), alin. (2) teza întâi și art. 1.535 alin. (1) din Codul civil, care consacră principiul reparării integrale a prejudiciului suferit de creditor ca urmare a neexecutării de către debitor a obligației, conform căruia prejudiciul cuprinde atât pierderea efectiv suferită de creditor (damnum emergens), cât și beneficiul de care acesta este lipsit (lucrum cessans).

Potrivit aceluiași dispoziții, în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la daune moratorii fără a trebui să dovedească vreun prejudiciu.

În cazul dat, atât timp cât repararea integrală a prejudiciului presupune, cu valoare de principiu, atât acoperirea pierderii efective suferite de creditor (damnum emergens), cât și beneficiul de care acesta este lipsit (lucrum cessans), a accepta faptul că poate fi acoperită doar pierderea efectivă (actualizarea cu indicii de inflație), iar nu și beneficiul nerealizat, aceasta echivalează cu nesocotirea principiului reparării integrale a prejudiciului.

În acest sens, instanța a apreciat relevantă și Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 2/2014, pronunțată în recurs în interesul legii.

Împotriva acestei hotărâri, a declarat apel pârâtul ---, solicitând schimbarea în parte a sentinței primei instanțe.

Sintetizând motivele de apel ale pârâtului, Curtea observă că acestea au vizat pretinsa soluționare eronată de prima instanță a petiției principale, privind acordarea drepturilor salariale în baza VRS 605.225 lei, dar și soluția asupra accesoriilor ce se acordă drepturilor salariale recunoscute prin hotărâri judecătorești, reglementate expres prin O.U.G. nr. 115/2023.

Pârâta pretinde că prima instanță a interpretat în mod eronat Decizia Curții Constituționale a României nr. 794/15.12.2016, publicată în M. Of. nr. 1029/21.12.2016, prin care s-a constatat neconstituționalitatea normelor art. 3¹ alin. (1¹) și (1³) din O.U.G. nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare sunt constituționale.

Redând un fragment al considerentelor acestei decizii, pârâta pretinde că, atât timp cât funcțiile de personal de probațiune sunt reglementate în capitole diferite, acestea nu pot reprezenta „aceeași funcție”, pentru a cădea, toate, sub același nivel maxim al salariului de bază indemnizației de încadrare, aspect reținut expressis verbis prin Decizia C.C.R. nr. 794/15.12.2016.

Așadar, Decizia CCR nr. 794/2016 invocată, nu reține în considerentele sale că valoarea de referință sectorială în cadrul familiei ocupaționale „Justiție” trebuie să fie unică pentru toate categoriile profesionale din cadrul acesteia.

În susținerea celor de mai sus, apelantul înțelege să invoce Decizia Î.C.C.J. nr. 2/2015, M. Of. 201/2015 Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept - prin care s-a decis: „În aplicarea art. 2 raportat la art. 1 alin. (2) lit. e) pct. (i) și alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, punerea în executare a hotărârilor judecătorești prin care s-au acordat unor angajați anumite drepturi salariale nu reprezintă un tratament discriminatoriu al celorlalți angajați. ”

Precizează, de asemenea, că instanța a pronunțat o hotărâre judecătorească prin care s-a restabilit un așa-zis dezechilibru, prin aplicarea din acte normative inaplicabile speței.

În ce privește cel de-al doilea motive de apel, apelantul susține că legiuitorul a reglementat o modalitate de calcul a accesoriilor, derogatorie de la dreptul comun, diferită de regula generală invocată.

Prin art. IX din cadrul O.U.G. nr. 115/2023, se recunoaște expres dreptul salariatului de a-i fi actualizate cu indicele de inflație drepturile salariale recunoscute prin hotărâri judecătorești și de a i se plăti daune interese.

În plus, prin dispozițiile menționate, legiuitorul a eșalonat plata debitelor prevăzute prin hotărâri judecătorești având ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială stabilite în favoarea personalului din instituțiile și autoritățile publice.

Odată cu stabilirea existenței acestor debite prin hotărâre judecătorească, se evidențiază și împrejurarea că acestea nu sunt încă scadente, pentru că sunt stabilite termene viitoare de plată, printr-un act normativ cu putere de lege. Aceste termene sunt unele legale și, prin urmare, exclud orice culpă în neexecutarea obligației de plată din partea angajatorului debitor INM, iar lipsa culpei rezultă din economia reglementării, care împiedică acordarea oricărei dobânzi legale penalizatoare.

Prin ordonanțele de urgență invocate se stabilesc condiții detaliate pentru eșalonare, arătând modul în care se actualizează sumele de bani, natura dobânzii care se acordă și momentul de la care curge, iar orice altă modalitate de calcul al daunelor interese și al actualizării cu rata inflației nu este în conformitate cu dispozițiile legale în materie.

În drept, apelantul a invocat dispozițiile art. 466 și următoarele, Cod procedură civilă, O.U.G. nr. 115/2023.

În cauză, nu s-a formulat întâmpinare, cu toate că reclamantei i s-a comunicat că are o atare obligație procesuală.

II Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea problemei de drept:

Cu toate ca instanța sesizată cu judecarea prezentului apel a pus în discuție la termenul de judecată anterior oportunitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la problema de drept legată de natura și cuantumul dobânzii legale care poate fi acordată după momentul pronunțării hotărârilor judecătorești prin care sunt acordate drepturi salariale ce intră în sfera de reglementare a normelor art. IX din cadrul O.U.G. nr. 115/2023, în aplicarea art. art. 1 și 2 din OUG nr. 62/2024 și art. 520 și următoarele din Codul de procedură civilă, acestea nu au fost exprimate prin înscrisuri separate, astfel că se poate considera că ele au fost expuse în rezumarea apelului și celorlalte acte de procedură întocmite pe parcursul judecății.

III Analiza admisibilității sesizării:

Potrivit dispozițiilor art. 1 alin1 și 3 din O.U.G. nr. 62/2024 privind unele măsuri pentru soluționarea proceselor privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, precum și a proceselor privind prestații de asigurări sociale, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 559 din 14 iunie 2024: „prezenta ordonanță de urgență se aplică în procesele privind stabilirea și/sau plata drepturilor salariale sau de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice, inclusiv cele privind obligarea la emiterea actelor administrative sau privind anularea actelor administrative emise pentru acest personal sau/și cele privind raporturile de muncă și de serviciu ale acestui personal.(3) Prezenta ordonanță de urgență se aplică indiferent de natura și obiectul proceselor prevăzute la alin. (1) și (2), de calitatea părților ori de instanța competentă să le soluționeze.”

Potrivit dispozițiile art. 2 alin. 1 din O.U.G. nr. 62/2024, dacă în cursul judecății proceselor prevăzute la art.1 completul de judecată investit cu soluționarea cauzei în primă instanță sau în calea de atac, verificând și constatând că asupra unei chestiuni de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și aceasta nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.

Curtea reține că, prin raportare obiectul litigiului, calcularea și plata unor drepturi salariale, dar și la calitățile părților raportului de muncă dedus judecății, de auditor de justiție a reclamantei și, respectiv, de instituție publică a pârâtului apelant, se poate concluziona cu ușurință că prezenta cauză face parte din categoria proceselor la care fac referire dispozițiile art. 1 alin. 1 din OUG nr. 62/2024 - stabilirea și/sau plata drepturilor salariale sau de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice.

În continuare, Curtea consideră că, de dezlegarea problemei de drept ce vizează modul în care se acordă dobânda legală după pronunțarea unei hotărâri judecătorești prin care sunt acordate drepturi salariale ce intră sub incidența normelor tranzitorii ale art. IX din cadrul O.U.G. nr. 115/2023 depinde soluționarea apelului formulat de pârâtul --- și, prin urmare, tranșarea definitivă a petiției accesoriu al cererii de chemare în judecată având acest obiect.

În privința legislației aplicabile este real că dreptul reclamantei la acordarea dobânzii penalizatoare este recunoscut în primul rând prin dreptul comun, reprezentat de normele art.1535 alin.1 din Codul Civil, text care are următorul conținut: „în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la daune moratorii, de la scadență până în momentul plății, în cuantumul convenit de părți sau, în lipsă, în cel prevăzut de lege, fără a trebui să dovedească vreun prejudiciu. În acest caz, debitorul nu are dreptul să facă dovada că prejudiciul suferit de creditor ca urmare a întârzierii plății ar fi mai mic.”

Tot astfel, art. 166 alin.4 din Codul Muncii stabilește că „Întârzierea nejustificată a plății salariului sau neplata acestuia poate determina obligarea angajatorului la plata de daune-interese pentru repararea prejudiciului produs salariului.”

În conformitate cu normele art.1 alin. (3) din O.G. nr. 13 din 24 august 2011 privind dobânda legală remuneratorie și penalizatoare pentru obligații bănești, precum și pentru reglementarea unor măsuri financiar-fiscale în domeniul bancar, „dobânda datorată de debitorul obligației bănești pentru neîndeplinirea obligației respective la scadență este denumită *dobândă penalizatoare*”.

Toate prevederile legale evidențiate în cele ce preced ar permite concluzia fermă a instanței de apel în ce privește natura juridică a dobânzii care se cuvine a fi plătită reclamantei din prezenta cauză pentru întârzierea în executarea obligației de plată, după momentul pronunțării hotărârii judecătorești ca fiind *dobânda penalizatoare*. Aceasta cu atât mai mult cu cât calculul acestui tip de dobândă se poate realiza și în cursul executării silite, chiar dacă ea nu a fost stabilită prin titlul executoriu, în conformitate cu normele art. 628 alin. (4) din Codul de procedură civilă („dacă titlul executoriu nu cuprinde dobânzi, penalități sau alte sume, însă ele se cuvin deplin drept creditorului, potrivit art. 1.535 din Codul civil..., acestea vor fi stabilite de către instanța de executare la cererea creditorului, prin încheiere dată cu citarea părților”).

Cu toate acestea, instanța de apel nu poate ignora împrejurarea că începând cu anul 2009, executarea drepturilor salariale ale personalului bugetar stabilite prin hotărâri judecătorești a fost suspendată în mod succesiv prin ordonanțe de urgență anuale cu

caracter tranzitoriu care au reglementat în fiecare an, printre altele, executarea voluntară, în tranșe a obligațiilor bănești stabilite prin titluri executorii în sarcina instituțiilor publice.

În privința drepturilor salariale stabilite în favoarea reclamantei din prezenta cauză, prin raportare la momentul pronunțării sentinței de fond, executorie vremelnic conform art. 448 alin.1 pct.2 din Codul de procedură civilă, anume anul 2024, în cauză sunt aplicabile și normele art. IX din cadrul O.U.G. nr. 115/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare în domeniul cheltuielilor publice, pentru consolidare fiscală, combaterea evaziunii fiscale, pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru prorogarea unor termene, text care are următorul conținut:

„(1) Plata sumelor prevăzute prin hotărâri judecătorești definitive având ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială stabilite în favoarea personalului din instituțiile și autoritățile publice, devenite executorii în perioada 1 ianuarie 2024 - 31 decembrie 2024, se va realiza astfel: a) în primul an de la data la care hotărârea judecătorească devine executorie se plătește 5% din valoarea titlului executoriu; b) în al doilea an de la data la care hotărârea judecătorească devine executorie se plătește 10% din valoarea titlului executoriu; c) în al treilea an de la data la care hotărârea judecătorească devine executorie se plătește 25% din valoarea titlului executoriu; d) în al patrulea an de la data la care hotărârea judecătorească devine executorie se plătește 25% din valoarea titlului executoriu; e) în al cincilea an de la data la care hotărârea judecătorească devine executorie se plătește 35% din valoarea titlului executoriu. (2) Procedura de plată eșalonată prevăzută la alin. (1) se aplică și în ceea ce privește plata sumelor prevăzute prin hotărâri judecătorești devenite executorii în perioada 1 ianuarie 2024 - 31 decembrie 2024, având ca obiect acordarea unor drepturi reprezentând diurnă, cazare, hrană sau facilitarea legăturii cu familia, prevăzute de legislația privind participarea forțelor armate la misiuni și operații în afara teritoriului statului român.

(3) Procedura de plată eșalonată prevăzută la alin. (1) se aplică și în ceea ce privește plata sumelor prevăzute prin hotărâri judecătorești devenite executorii în perioada 1 ianuarie 2024 - 31 decembrie 2024, având ca obiect acordarea de daune-interese moratorii sub forma dobânzii legale pentru plata eșalonată a sumelor prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea unor drepturi salariale personalului din sectorul bugetar.

(4) În cursul termenului prevăzut la alin. (1), orice procedură de executare silită se suspendă de drept.

(5) La sumele eșalonate conform alin. (1) se acordă dobânda legală remuneratorie, calculată de la data la care hotărârea judecătorească a rămas executorie.

Modul de redactare a textului citat în cele ce preced creează dificultăți în a stabili natura juridică a dobânzii legale ce se poate acorda categoriei de personal din care face parte reclamanta pentru intervalul de timp în care, după pronunțarea titlului executoriu, prin opțiunea legiuitorului delegat, executarea silită este suspendată, iar dobânzile ce se pot acorda, potrivit aceleiași voințe, sunt cele remuneratorii, iar nu penalizatoare.

În continuare, Curtea consideră că, în rezolvarea dilemei asupra normelor juridice aplicabile în perioada în discuție, hotărârile interpretative anterioare ale instanței supreme nu pot fi considerate ca oferind o rezolvare de principiu, în sensul art.2 alin. 1 din O.U.G. nr. 62/2024, dat fiind că acestea au fost pronunțate prin raportare la premise diferite față de cele din dosarul pendinte.

Astfel, problema naturii juridice a dobânzilor de tipul celor solicitate în cauza pendinte a fost rezolvată prin recursul în interesul legii soluționat de Înalta Curte de

Casație și Justiție prin Decizia nr. 2/2014, care, în aplicarea dispozițiilor art. 1082 și 1088 din Codul civil din 1864, respectiv art. 1.531 alin. (1), alin. (2) teza I și art. 1.535 alin. (1) din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, a apreciat că pot fi acordate daune-interese moratorii sub forma dobânzii legale pentru plata eşalonată a sumelor prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea unor drepturi salariale personalului din sectorul bugetar în condițiile art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009, aprobată cu modificări prin Legea nr. 230/2011. S-a motivat, în considerentele acestei decizii că executarea cu întârziere a obligației de plată stabilite printr-o hotărâre judecătorească poate antrena răspunderea civilă delictuală, fără a se face dovada unui prejudiciu și fără ca principiul reparării integrale a prejudiciului să poată fi nesocotit în vreun fel.

Prin aceeași decizie interpretativă s-a mai reținut cu efect obligatoriu că, de vreme ce OUG nr. 71/2009 nu înlătură de plano aplicarea principiului reparării integrale a prejudiciului, sub aspectul acordării daunelor-interese moratorii, sub forma dobânzii legale, a accepta faptul că, în ipoteza dată, poate fi acoperită doar pierderea efectivă [în temeiul art. 1 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009, aprobată cu modificări prin Legea nr. 230/2011], iar nu și beneficiul nerealizat, echivalează cu nesocotirea principiului reparării integrale a prejudiciului.

Instanța de trimitere reține însă că în cauza de față nu-și găsește incidența în totalitate interpretarea dată prin Decizia nr. 2/2014 a ÎCCJ. Nu doar pentru că prevederile art. OUG nr. 71/2009, și ele cu caracter tranzitoriu, și-au încetat aplicabilitatea, ci mai ales pentru faptul că textul art. IX din cadrul O.U.G. nr. 115/2023, are o altă reglementare în ce privește dobânzile, diferența esențială fiind că ea prevede acordarea unui alt tip de dobândă în perioada menționată, anume cea remuneratorie, norma putând fi interpretată drept derogatorie de la dreptul comun.

Cât privește Decizia nr. 75/2020 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, este real că aceasta conține o interpretare a unei norme similare celei reglementate de art. IX din cadrul O.U.G. nr. 115/2023, anume art. 1 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 3/2019 privind eşalonarea prin acte administrative ale ordonatorilor de credite, a plății drepturilor salariale restante pentru unele categorii de personal din sistemul justiției, aprobată prin Legea nr. 224/2019, statuând că, alături de dobânda remuneratorie stabilită de această ordonanță de urgență, se pot acorda dobânzi penalizatoare la drepturile salariale restante ce intră în domeniul de aplicare al aceluiași act normativ pentru perioada anterioară emiterii ordinelor/deciziilor de acordare a drepturilor salariale, respectiv diferența dintre dobânda penalizatoare și cea remuneratorie, pentru perioada ulterioară emiterii aceluiași ordine sau decizii. Însă această dezlegare are în vedere totuși o normă tranzitorie diferită care vizează temporizarea executării unui act administrativ emis anterior pronunțării hotărârii judecătorești de obligare la plată, în timp ce în prezenta cauză se pune problema modului de stabilire și cuantificare a accesoriilor după emiterea titlului executoriu și în executarea acestuia.

Pe de altă parte, numai o interpretare potrivit căreia efectele juridice ale actului administrativ de recunoaștere a unei datorii existente sunt diferite de cele ale stabilirii obligației de plată printr-un titlu executoriu justifică menținerea în mod constant în practica judiciară ulterioară pronunțării Deciziei nr. 75/2020 a Înaltei Curți de Casație și Justiție a soluțiilor de acordare integrală a dobânzilor penalizatoare după data pronunțării hotărârii, fără a se ține seama de existența normelor legale tranzitorii prin care, alături de eşalonarea la plată a creanțelor, s-a recunoscut în favoarea creditorilor și dreptul la dobânzi remuneratorii, consecința practică a executării titlului putând fi înțeleasă ca o plata cumulată a acestora.

În plus, normele OUG nr. 3/2019 și-au încetat aplicabilitatea, ultima tranșă de plată prevăzută de textul art.1 alin.1 expirând la data de 31.12.2023,iar,potrivit normelor art. 518,raportate la prevederile art. 521 alin.4 din Codul de procedură civilă deciziile interpretative își încetează aplicabilitatea la data modificării, abrogării sau constatării neconstituționalității dispoziției legale care a făcut obiectul interpretării.

În fine, problema de drept supusă analizei nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

IV Punctul de vedere al completului de judecată asupra chestiunii de drept sesizate :

Opinia Curții este că nu poate fi primită argumentația pârâtului potrivit căreia eșalonarea plății voluntare a debitelor stabilite prin hotărâri judecătorești executorii, concomitent cu suspendarea executării silite a acestora ar determina o amânare a scadenței creanței reclamantei, deoarece în acest caz s-ar nega efectele autorității de lucru judecat, al obligativității și puterii executorii a hotărârii judecătorești.

Prin urmare apariția normelor art. IX din cadrul O.U.G. nr. 115/2023 nu modifică natura daunelor interese moratorii sub forma dobânzilor penalizatoare, însă ele nu se pot cumula cu cele remuneratorii pentru simplul fapt că scopul reglementării celor două categorii este diferit, astfel cum rezultă cu îndestulătoare evidență din textul art. 1 din O.G. nr. 13 din 24 august 2011.

Însă, la pronunțarea titlului executoriu, instanțele judecătorești nu pot ignora, în anticiparea și evaluarea prejudiciului viitor constând în beneficiul nerealizat al reclamantului, faptul că prin voința legiuitorului delegat, acesta va fi parțial recuperat prin acordarea dobânzii legale remuneratorii, astfel că, pentru claritatea modalității în care va fi executat acest quantum al accesoriilor, se impune a se stabili, cu titlul de daune interese moratorii după momentul pronunțării titlului, doar diferența dintre dobânzile penalizatoare și cele remuneratorii.

Curtea, constatând incidente dispozițiile art. 2 alin. 2 din OUG nr. 62/2024 coroborate cu prevederile art. 520 alin. 2 din Codul de procedură civilă, va sesiza cu o cerere pentru lămurirea acestei chestiuni de drept Înalta Curți de Casație și Justiție.

Cauza se va suspenda până la publicarea în Monitorul Oficial a soluției ce se va pronunța în urma sesizării.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DISPUNE:**

În temeiul art. 2 alin. 2 din OUG nr. 62/2024, coroborate cu prevederile art. 520 alin. 2 din Codul de procedură civilă, sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție, în vederea lămuririi următoarei chestiuni de drept: „dacă în interpretarea și aplicarea art. IX alin. 5 din OUG nr. 115/2023 mai poate fi acordată integral dobânda legală penalizatoare pentru drepturile salariale ce fac obiectul acestor prevederi legale până la momentul achitării efective a creanței principale sau dacă după data pronunțării hotărârii judecătorești și în executarea acesteia, dobânda legală nu poate fi decât cea remuneratorie”.

În baza art. 520 alin. 2 Cod proc. civ., suspendă judecata apelului declarat de apelantul pârât --- împotriva Sentinței Civile nr. --- pronunțată de Tribunalul --- în Dosarul nr. ---,în contradictoriu cu reclamanta --- până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept.

Stabilește termen pentru verificarea măsurii 9 iunie 2025.

Cu recurs pe toată perioada suspendării în ceea ce privește măsura suspendării judecării. Cererea de recurs se va depune la Curtea de Apel Timișoara.

Pronunțată în ședință publică la data de 18 noiembrie 2024.

PREȘEDINTE,

JUDECĂTOR,

GREFIER,
